

“Lege beharrik ez dago; gauza anitz egin daitezke plantan dagoen sistemaren barruan”

BAIONAKO UNIBERTSITATEAN, otsailaren 3an, *Tokiko hizkuntzak: jarraipena ala etena* topaketak izan ziren. Besteak beste Michel Alessiok hartu zuen parte, Frantsesa eta Frantziako Hizkuntzetarako Batzordeko ordezkariak. Izenburuan idatzi ditugun hitzak aipatu zituen Alessiok, bere garaian hizkuntza gutxituen aldeko legea eskatuta, Frederic Mitterrand Frantziako Kultura ministroak erabilitako hitzak. Legeak baimentzen dituen

eta oraingoz lantzen ez diren eremuak jorratu behar direla esan zuen Alessiok, eta herriko etxeetan bilkurak eta aktak euskaraz egin ahal direla jarri zuen adibide. Entzuleen artean zen Jakes Bortairu AEK-ko kidea. Hala mintzatu zen: “Legeak ez badu baliorik, ulertu beharko dugu hizkuntza gutxituek bizirik iraun nahi badute estatutuen baten beharra dutela”. Eta zera gaineratu zuen: “Mingarria da, dena dutenen partetik (konstituzioa, legea, dirua) gauza anitz egin daitezkeela entzutea. Sumintzekoa, duenak ez duenari erraten diolarik zer egin dezakeen; faltsukeria erakusten du”.

BAHEA

Hanna Lantto euskara irakasle finlandiarak *Aizu!* aldizkarian esanak: “Euskal Herriko jendeak izugarriko konplexuak dauzka euskaraz hitz egiteko. Politikariei euskara traketsa erabiltzen dutenean barre egiten badiegu, mezua bidaltzen diegu euskaldunei eta euskaraz ikasten ari direnei: maila jakin bat lortu dutenek baino ez daukate euskaraz egiteko baimena. Gainera, batua artifiziala dela eta euskalkia ez dela jaso esaten dute. Niri asko barkatzen didate atzerritarra naizelako, baina behin baino gehiagotan esan didate bizkaieraz egiteko batuaz egin dudanean eta alderantziz. Giro honetan errazena gartzelaniara jotzea da”.

Honelako albisteak egunero irakurtzeko, jaso hari@DOAN e-postaz: www.argia.com/harpidetza_haria.php

TALAIAN

Murritzketen eta azpiegitura handien kontra

Joan den astean Hego Euskal Herrian hainbat mobilizazio izan ziren, Donostian eta Bilbon (azken hau bertan beheara geratu zen eguraldiagatik), kapitalismoak bere gobernuen bidez inposaturiko murrizketa sozialaren kontra eta azpiegitura handien kontra. Sindikatuek, gizarte taldeek eta alderdi politikoek –batez ere ezker abertzalekoak– deitu zuten haietara. Aste honetan, hilaren 11n, Hego Euskal Herriko lau hiriburuetan manifestazio gehiago izango dira erreforma neoliberalaren eta PPko Gobernuak ezarri nahi duen zentralizazioaren aurka. Mobilizazio horiek testuinguru berezian egingo dira, Zubietako errauskailua gisako azpiegitura handiek egurra jaso baitute auzitegietatik. Usurbilgo Udalarri, Gipuzkoa Zero Zaborri eta mugimendu sozial eta ekologistek arrazoia eman die epaitegiak. Alternatiba baten alde lanean ari dira taldeok, merkeagoa, jasangarriagoa, osasuntsuagoa eta lanpostu gehiago sortuko dituen.

Joan den asteko eta aste honetako mobilizazioak, izan murrizketa sozialaren kontra nola azpiegitura handien kontra (Pasaiako Portua, AHT, autopista handiak, errauskailua...), “merkatuen”, espekulazioaren, eraikuntzaren eta gutxi batzuen negozioaren zerbitzura dagoen ekonomia kapitalistaren kontrako borrokan oinarritzen dira. Mobilizazioek bestelako eredu ekonomiko eta soziala aldarrikatzen dute, subiranotasunean, demokrazian, aberastasunaren banaketan eta naturaren errespetuan oinarritua. Espainiako Estatuan beste dinamika bat dago, Madrilgo egunkari bateko marrazkigileak ederki asko salatua: “Murrizketa sozialen aurrean herritarrek isilik, eta aldiz, estadioetan oihuka”. Zorionez, Euskal Herrian badago sektorerik dinamika horrekin hautsi nahi duena.

Juan Mari Arregi

Erramun Turutarenak *Turutene* blogean esanak: “Eta galdetzen dut zergatik ez den ETB2-ko *prime-time*-a euskara normalizatzeko helburuarekin erabiltzen. Zergatik ez diren ETB2-rako saio elebidunak produzitzen. Zergatik euskal irrati telebistan ez diren zuzenean euskaraz egindako galderak gazteleraz erantzuten edo alderantziz. Zergatik ez dugun ETB2 esperimentazio elebidunerako erabiltzen. Zergatik ez dugun ETB2 ETB-L-2 bilakatzen”.

Manuel Arregik *sustatu.com*-en esanak: “Gipuzkoako, zer esanik ez Euskal Herriko, batez bestekotik gora gabiltza Urola bailaran euskararen arlo guztietan, baina lorpen hori ‘berez’ eskuratzen dugula iruditzen zait, ahalegin berezirik egin gabe, beste hainbat erdalgunetan ez bezala. Baina baditugu hainbat aje ‘berez’ sortu zaizkigunak edo sortu ditugunak, agian, batere oihartu gabe”.